

## A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2008. évi február hó 22. napján, a 2008. évi április hó 25. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta, és a 2008. évi május hó 9. napján nyilvánosan kihirdette a következő

### í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Somogy Megyei Bíróság B.122/2007/24. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- az elsőfokú bíróság által a Btk.184.§ (1) bekezdésében meghatározott közlekedés biztonsága elleni bűntettként, a Btk.186.§ (1) bekezdésében meghatározott közúti veszélyeztetés bűntettként, valamint a Btk.172.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés I. fordulata szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztása bűntettként értékelt cselekményeket egységesen a Btk.166.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés f) és i) pontja szerint minősülő emberölés bűntette kísérletének minősíti;
- a szabadságvesztés tartamát 5 (öt) év börtönre súlyosbítja;
- mellékbüntetésül a vádlottat a közügyek gyakorlásától 5 (öt) évre eltiltja;
- az elsőfokú eljárás során felmerült 515.218 (ötszáztizenötezer-kettőszáztizennyolc) forint bűnügyi költségből a vádlott helyesen 500.838 (ötszázezer-nyolcszázharmincnyolc) forint megfizetésére köteles, míg a további 14.380 (tizennégyezer-háromszáznyolcvan) forintot az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az előzetes fogvatartásban töltött időt a 2007. évi szeptember hó 10. napjáig kell beszámítani.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizesse meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 31.212 (harmincegyezer-kettőszáztizenkettő) forint bünyügyi költséget.

Az elsőfokú bíróságot összbünytetési eljárás lefolytatására hívja fel.

## I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a tényállás III. pontjában írt cselekmény vád szerinti, élet elleni büncselekményként történő értékelése végett, valamint - ehhez igazodóan - súlyosbításért, a szabadságvesztés és a közúti járművezetéstől eltiltás hosszabb tartamban való meghatározása, illetve közügyektől eltiltás kiszabása céljából, míg a vádlott és a védő eltérő minősítés, másodsorban pedig enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, illetve a nyilvános tárgyaláson jelen lévő képviselője útján - a vádlott terhére irányuló fellebbezés változatlan tartalommal történő fenntartása mellett - bizonyítás felvételére tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be.351.§ (2) bekezdés a) pontja, a b) pont II. fordulata és a c) pontja szerint megalapozatlannak találta: az a 610-es számú főúton, a Mercedes Sprinter és a Peugeot típusú gépjárművek között bekövetkezett ütközést érintően nincs kellően felderítve, több részletében hiányos, illetve iratellenes megállapításokat is tartalmaz. Ezért a másodfokú bíróság - a Be.353.§ (1) bekezdése keretében - bizonyítást rendelt el és a fellebbezési tárgyaláson meghallgatta az ügyben eljáró **1.számú szakértő** igazságügyi közlekedési-, gépjármű- és műszaki szakértőt.

A másodfokú bíróság a felvett bizonyítás, az iratok tartalma, továbbá ténybeli következtetés alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjában írtakra - a tényállást az alábbiak szerint helyesbítette, illetve egészítette ki:

- A 3. oldal 1. bekezdésében feltüntetett elítélés során a vádlottal szemben 30.000 forint pénzbüntetés került kiszabásra.

A Budaörsi Városi Bíróság a 2008. évi január hó 30. napján jogerőre emelkedett 7.B.255/2004/64. számú ítéletével felbujtóként elkövetett hatóság félrevezetésének vétsége miatt 75.000 forint pénzbüntetésre ítélte (*Bf.II.220/2007/11. sorszám alatti erkölcsi bizonyítvány*).

A Kaposvári Városi Bíróság az 1.B.537/2007/16. számú és a Somogy Megyei Bíróság 2.Bf.99/2008/11. számú határozata folytán a 2008. évi május hó 7. napján jogerőre emelkedett ítéletével 2 rb. csalás büntette, közokirat-hamisítás büntette és 3 rb. magánokirat-hamisítás vétsége miatt - halmazati büntetésül - 2 év 7 hó börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte (*határozatkiadmányok, a másodfokú bíróság iratai között 13. sorszám alatt*).

- A vádlottat közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt 2001-ben figyelmeztetésben részesítették, míg 2003-ban 10.000 forint pénzbírsággal sújtották. Két évvel később a sebességkorlátozás jelentős túllépése miatt 45.000 forint pénzbírság megfizetésére kötelezték és 6 hó időtartamra eltiltották a járművezetéstől (*nyomozati iratok III/181. oldal*).
- A vádlott átlagos intellektusú, megtartott realitásfunkcióval jellemezhető személy, aki konfliktusmentes helyzetben hatékony megoldásokra, értelmi eszközökkel való szabályozásra képes, de az élethelyzetét terhelő negatív feszültség hatására regresszióba, beszűkült érzelmi állapotba kerülhet. Párkapcsolati helyzetének feldolgozatlansága alkalmazkodási zavart váltott ki, viselkedésében a szenzitív és impulzív személyiségvonások és reakciók kerültek előtérbe. Aktuális állapotában túlérzékenység, sértettség és meggondolatlanság jellemezte, mindezek gyenge önszabályozási készséggel, türelmetlenséggel és depresszív jellegű szorongással párosultak (*egyesített igazságügyi orvos- és pszichiáter-szakértői vélemény -nyomozati iratok II/119. oldal*).
- A vádlott 1997. június 23-án létesített élettársi kapcsolatot a sértettel, kapcsolatuk hat évig zavartalanul működött. Vagyon elleni bűncselekmények elkövetésének megalapozott gyanúja miatt azonban a vádlott a 2003. évi április hó 4. napján előzetes fogvatartásba került, a vele szemben elrendelt kényszerintézkedést csak fél évvel később, 2003. október 13-án szüntették meg. Ezt követően a viszonyuk már nem volt felhőtlen.

**1.számú sértett** a **2.számú sértettet** régről ismerte, barátságuk 2006 júliusában mélyült el, ám ennek ellenére nem költöztek egy háztartásba. (**1.számú sértett** vallomása - *nyomozati iratok III/2. oldal, valamint az előzetes letartóztatásra vonatkozóan a Kaposvári Városi Ügyészség B.923/2003/83/I. számú vádirata*.)

- Az élettársi kapcsolatuk befejezését követően a vádlott - két hónap alatt - összesen 735 esetben hívta telefonon az **1.számú sértettet** (*nyomozati iratok II/186. oldal*).
- Ugyanezen időszakban **2.számú sértett** több alkalommal is olyan hívást kapott, amelyeknél a kezdeményező nem mutatkozott be, a vonal megszakításáig néma maradt.

Ezen túlmenően a közterületen leállított .....-..... forgalmi rendszámú személygépkocsiját kétszer is üzemképtelen állapotban találta. Először a jobb hátsó kerekét eresztették le, máskor pedig a jobb első gumit szúrták ki. A **2.számú sértett** e zaklatásokat a vádlottnak tulajdonította (**2.számú sértett vallomása - nyomozati iratok III/17-18. oldal**).

- A **2.számú sértett** a K....., F..... utca ..... szám alatti épület előtt parkoló gépjárművének a megrongálása miatt 2006. augusztus 26-án 5 óra 7 perckor tett bejelentést a rendőrségen (**nyomozati iratok I/43. oldal**).
- Miután a vádlott a fenti helyszínről eltávozott, 5 óra 18 perckor felhívta az **1.számú sértettet**. Negyedóra leforgása alatt - gépkocsijával történő folyamatos haladás közben - vele nyolc alkalommal is beszélt, hat esetben úgy, hogy a hívásokat ő kezdeményezte.

A vádlott 5 óra 30 perckor fogadta az édesanyja őt kérdőre vonó telefonhívását, melynek hatására még inkább indulatos lett; olyannyira, hogy hazaérkezése után szinte azonnal visszaült a Fiat Punto típusú személyautójába, és azzal elhajtott K..... irányába. Kevéssel később azonban elfogyott az üzemanyaga, ezért a gépkocsiját hátrahagyva visszatért a szülei K....., ..... utca ..... szám alatti családi házába. (A **vádlott gyanúsítottai vallomása nyomozati iratok III/200. oldal, valamint a telefonbeszélgetésekre vonatkozóan nyomozati iratok II/182. oldal**).

- Az .....-..... forgalmi rendszámú Peugeot típusú gépjármű szélvédőjét a vádlott kétszer dobta meg, a becsapódó kövektől az - mindkét oldalán - pókhálószerűen betöredezett. A bal hátsó ablakot a vádlott kézzel törte be (A **vádlott gyanúsítottai vallomása - nyomozati iratok III/201. oldal**).
- A tényállás III. pontjában írt Mercedes Sprinter tehergépkocsit 1998-ban gyártották, kormány- és fékberendezése üzemképes volt. Saját tömege 2145 kilogrammot tett ki. A Peugeot 206 típusú személyautót 2002-ben helyezték forgalomba, az önsúlya 986 kilogramm volt (**műszaki szakértői vélemény - nyomozati iratok II/37-38. oldal**).
- Az **1.számú sértett** a Kaposvári Rendőrkapitányság ügyeletét 6 óra 9 perckor hívta fel, helyesen azért, hogy bejelentse a K....., ..... utca ..... szám alatti épület előtt történeteket. Már a telefonbeszélgetés elején attól tartott, hogy a vádlott a nyomába eredhetett, ezért az ügyeletvezetőtől tanácsot kért. Ekkor ismerte fel a mögötte nagy sebességgel közeledő Mercedest, emiatt előbb a fiára szólt, hogy kapaszkodjon, majd felkiáltott: „jaj, nagyon jön, belém fog jönni, valaki jöjjön gyorsan, nem normális!” A telefonbeszélgetés egészen addig tartott, míg az **1.számú sértett** el nem vesztette az uralmát a járműve felett (**nyomozati iratok I/44. és III/139. oldal**).

- Ekkor a sértett - K..... belterületén - a 610-es számú út 122-es km szelvényében közlekedett. A M..... utca és a H..... utca közötti sík területen végighaladó útszakasz enyhén jobbra ível. Kétirányú forgalmat bonyolít le, oly módon, hogy az első harmadában egy szegélykővel körülvett füves terület, majd annak hegyes szögben végződő részétől már festett útburkolati jelek választják el az egymás mellett futó sávokat. Előbb terelő-, a kereszteződés közelében azonban már záróvonal formájában.

A forgalmi sávok egyenként 4-4 méter szélesek. Az aszfaltozott úttest mellett földes útpadka található, amelynek szélén egymástól egyenlő távolságban helyezkednek el a közvilágítást szolgáló betonoszlopok. Ezekről jobbra növényzettel benőtt, gondozatlan árok terül el.

A szóban forgó útszakaszon 70 km/h sebességkorlátozás van érvényben.

A cselekmény elkövetésekor derült, csapadékmentes idő volt, az aszfalt felülete száraz maradt (*helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv - nyomozati iratok I/46-50. oldal*).

- A Suzuki személygépkocsi előzésében az **1.számú sértettet** - szemben a 4. oldal utolsó előtti mondatában írtakkal - nem a járdaszívet akadályozta, hanem az a körülmény, hogy vele szemben, a bal oldali forgalmi sávban egy terepjáró is közlekedett. Annak elhaladása után a Suzuki kikerülését elsőként rögtön meg is kezdte, ez a lehetőség a mögötte haladó Mercedes számára csak később nyílt meg.

A vádlott - az ítélet 5. oldalának 4. sorában foglaltaktól eltérően - fékezés nélkül hajtott az előtte haladó Peugeot személygépkocsiba. Ekkor ez utóbbi gépjármű jobb hátsó kereke már az úttest jobb szélétől 3,7 méterre, a felezővonalától alig 30 cm-re volt.

Ezt követően a Peugeot csúszási nyomokat hagyott maga után, míg 58 méter megtételét követően végül lesodródott az úttestről. Innen számítva még további 28 métert haladt a füvel borított útpadkán, míg a sűrű aljnövényzetben elnyerte a nyugalmi helyzetét (*helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv - nyomozati iratok I/50-51. oldal*).

- A távolság K..... és K..... között mintegy 9 km, ezt tette meg a vádlott az **1.számú sértett** üldözése közben.
- Mellőzte a másodfokú bíróság az 5. oldal 3. bekezdéséből a balesetre történő utalást, megállapítva azt, hogy az árokba borulás következtében halálos vagy életveszélyes sérülés kialakulásának a lehetősége is fennállt.
- Mellőzte végül a másodfokú bíróság az 5. oldal 6. bekezdésében felsorolt KRESZ-rendelkezések megszegésére való hivatkozást.

-----

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az hiánytalan, iratellenes megállapítást, téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le, az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges adatokat maradéktalanul beszerezte. Kellő részletességgel hallgatta ki a szoros tér- és időbeli kapcsolatban álló események közvetlen résztvevőit, illetve azokat a személyeket, akik a történeésekről bármilyen információval bírtak. A vádlott beszámítási képességét, személyiségszerkezetét, valamint - ezzel összefüggésben - az együttesen elfogyasztott alkohol és a nyugtató hatású gyógyszerek szervezetre gyakorolt hatását nagy körültekintéssel, igazságügyi pszichiáter és pszichológus szakértők bevonásával tisztázta.

A büntetőjogi megítélés szempontjából lényeges mozzanatok felderítését jelentősen megkönnyítette az a körülmény, hogy az ügyben nagy számú, alapvetően egyező tartalmú bizonyíték állt rendelkezésre. Ez széles körben tette lehetővé az előzmények feltárását, a vádlott és az **1.számú sértett** kapcsolatára jellemző sajátosságok kiemelését, valamint azoknak a részleteknek a rögzítését, amelyek a jogi értékelés során jelentőséghez jutottak.

A tényállás I. pontjában írt cselekmény elkövetését, végső soron az ittas állapotban történő járművezetés tényét, illetve a **2.számú sértett** gépkocsijának a megrongálását a vádlott nem vitatta. Ahogyan - a későbbi eseményeket érintően - azt sem, hogy kevéssel ezután rendkívül feldúlt állapotban érkezett meg a szülei K....., ..... utca .... szám alatti családi házához, ahol - a hozzátartozóiban riadalmat ébresztve - erőszakosan, magából kivetkőzve viselkedett. Olyannyira, hogy a már mozgásba lendülő ....-.... forgalmi rendszámú Peugeot személyautó szélvédőjét és bal hátsó ablakát is megrongálta, majd a csukott kertkaput átszakítva az **1.számú** és **gyk.3.számú sértettek** üldözésébe kezdett.

Az ezt követő történések rekonstruálását több adat segítette elő. A Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság ügyelete az **1.számú sértett** segélyhívását rögzítette, olyan minőségben, hogy annak tartalma, a lefolytatott telefonbeszélgetés teljes hanganyaga megismerhetővé vált. Ezzel egyidejűleg a 610-es számú úton nagy sebességgel közlekedő járművek mozgását - a Sz..... Kastélyhoz vezető leágazótól kezdődően - már **1.számú tanú** és a **2.számú tanú** is figyelemmel kísérte, azzal a szolgálati gépkocsival, amelyhez videofelvétel készítésére alkalmas felszerelés tartozott. Ez utóbbit működtetve haladtak a vádlott nyomában, többnyire úgy, hogy a Mercedes Sprintert mindvégig szemmel tarthatták.

A szóban forgó út kanyarulata és az aszfaltozás mellett húzódó sűrű növényzet takarása miatt az üldözésbe bekapcsolódó rendőrök előtt kizárólag az ütközés pillanata maradt rejtve, az a mozzanat, amikor a Mercedes tehergépkocsi végül

utolérte az előtte haladó Peugeot személyautót. Mégis olyan helyen, hogy annak többen szemtanúi voltak.

A jobb oldali forgalmi sávban szabályosan közlekedő, a város határában a sebességét 40-50 km/óra csökkentő Suzuki utasait semmi sem akadályozta az események megfigyelésében, ahogyan azt a - szemből érkező - motorkerékpárost sem, aki végül lehúzódt az úttest szegélyére. Márpedig e kívülálló, az ügy mikénti elbírálásában teljességgel érdektelen személyek mindenben az **1.számú sértett** önmagában is következetes vallomását támasztották alá.

Ugyanakkor az ütközés keletkezési mechanizmusára vonatkozó vádlotti védekezést több adat is cáfolta.

E körben iratellenes, s egyben téves ténybeli következtetésen alapuló megállapítást tett az elsőfokú bíróság, amikor - határozatának 4. oldal utolsó mondatában - azt rögzítette, hogy az **1.számú sértett** az előtte haladó Suzuki személyautó azonnali megelőzésében egy járdaszíget akadályozta.

A fénykép- és filmfelvételek, valamint a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv alapján lehetőség nyílt a vizsgált útszakasz, a forgalmi sávokat egymástól elválasztó, szegélykövel körülhatárolt füves terület leírására. Az **1.számú sértett** azonban mindvégig következetesnek mutatkozott abban, hogy az előzés azonnali megkezdését nem a fentebb jellemzett útburkolati tereptárgyak tették lehetetlenné, hanem az a körülmény, hogy a szemközti sáv sem volt forgalommentes, ott is közlekedtek.

Az ún. „R-Tanú” felvételeinek az elemzése mindezt maradéktalanul megerősítette. A rendőrség szolgálati járművének kamerája ugyanis a szóban forgó helyen rögzített egy szemből érkező autót; azt a - megjelenésében terepjáróhoz hasonlító - gépkocsit, amely a járdaszígethez érve már jól láthatóan messze maga mögött hagyta a Mercedest. Ebből következően a Peugeot e járdaszígetnél még nem térhetett át a bal oldali sávba, csak azután, hogy mellette a terepjáró elhaladt; nyilvánvalóan kissé távolabb az említett területtől, megközelítőleg ott, ahol az úttestet előbb záró-, majd terelővonal választotta el.

Hangsúlyozni szükséges, hogy az írásban előterjesztett szakértői véleményének az összefoglalásában - e kérdésben - az **1.számú szakértő** is azonos tartalmú megállapítást tett (*nyomozati iratok II. kötet 46. oldal 2. bekezdés*).

Előadásában a vádlott az **1.számú sértett** váratlan és irányjelzés nélküli kormánymozdulatára igyekezett az ütközést visszavezetni, azt hangsúlyozva, hogy már a menetirány szerinti bal oldali sávban haladt, amikor a Peugeot hirtelen elévágott.

Az egymáshoz csapódás pillanatától kezdve az .....-..... forgalmi rendszámú Peugeot személygépkocsi jobb hátsó kereke csúszási nyomot hagyott hátra, oly

módon, hogy az - a terelővonal felé tartva - úttest jobb szélétől 3,7 méterről indult ki. A bal hátsó kerék vonatkozásában ugyanez a pont 6,7 méter távolságban helyezkedett el a jobb oldali aszfaltszegélytől. Mindez azt jelentette, hogy az ütközés síkja - a Suzuki kikerülésével magyarázhatóan - szinte teljes egészében a másik, a bal oldali sávba esett.

A cselekménysor egészét, de különösen a segélyhívást elemezve nyilvánvaló, hogy az **1.számú sértett** mindvégig menekülni próbált. Nem pusztán az elindulásakor, hanem K..... után is, azt követően, hogy a hozzávetőlegesen 110 km/óra sebességre történő gyorsulása ellenére az őt kitartóan üldöző vádlottat nem tudta elhagyni. Ez okból nyilvánvalóan a Suzuki megelőzésével sem késlekedett, éppen ellenkezőleg, azt - ahogyan erre a telefonbeszélgetésben elhangzott felkiáltása („*menj már innen előlem!*”) is utalt - minél előbb szeretne volna maga mögött tudni.

A másik forgalmi sáv balesetmentes használatának a lehetősége - a szemből érkező terepjáró elhaladása után - elsőként az **1.számú sértett** előtt nyílt meg, ugyanebbe a manőverbe a Mercedes vezetője csak később kezdhetett. Már azt követően, hogy a Peugeot - a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvben is kifejtettek szerint - szinte teljes terjedelmében a bal oldali sávot igénybe vette, mindössze a jobb hátsó kereke maradt a másik részen, a felezővonalától 30 centiméterre.

Az „R-Tanú” által dokumentált képsorok szerint a Mercedes tehergépkocsi szem előtt tévesztése és az ütközés között 3 másodperc telt el, azt megelőzően a szóban forgó gépjármű még a jobb oldalon ment. Ezután pedig a Peugeot személygépkocsi hátsó részének - a fentebb említett bal oldali sávban - csak úgy ütközhetett neki, ha az előzést az **1.számú sértett** kezdte meg hamarabb. Az 1. számú sértett következetes vallomása mellett ezt támasztotta alá a szakértői vélemény (*nyomozati iratok II. kötet 48. oldal 1. bekezdés*), illetve a szakértő ezt megerősítő szóbeli nyilatkozata a fellebbezési tárgyaláson.

Mindezekon túlmenően az elsőfokú bíróság - határozatának 5. oldal 4. sorában - tényként rögzítette azt is, hogy a gépjárművek egymáshoz csapódása előtt a vádlott működésbe hozta a Mercedes teherautó fékberendezését, annak sebességét csökkenteni igyekezett. Ez a megállapítás azonban kellően fel nem derített és helytelenül értékelt bizonyítékokon alapult.

E körben mindenekelőtt az **1.számú sértett**, valamint a történéseket közvetlenül észlelő **3.számú**, **4.számú**, **5.számú** és **6.számú** tanúk vallomásait kellett egybevetni. Leginkább abból a szempontból, hogy a felsorolt személyek - egymástól némileg eltérő térbeli elhelyezkedésben - hogyan ítélték meg a Mercedes tehergépkocsi mozgását.

Már a közvetlen előzmények sem utaltak arra, hogy a vádlott hajlandóságot mutatott volna alacsonyabb sebesség megválasztására. Mindvégig a Peugeot nyomában maradt, olyannyira, hogy ez az **1.számú sértett**ben komoly félelmet is keltett,

különösen a rendőrség ügyeletesével folytatott telefonbeszélgetése során; már ekkor - percekkel az ütközés előtt - felismerte azt, hogy a vádlott végül neki fog hajtani.

A Suzuki gépkocsit vezető, s ez okból a forgalmat nyilvánvalóan nagyobb körütekintéssel megfigyelő **3.számú tanú** kizárólag egy csattanást hallott, majd azt látta, hogy a nagyobb tömegű furgon maga előtt tolja az .....-..... forgalmi rendszámú személyautót. Ugyanakkor semmi olyat nem észlelt, amely a Mercedes lassításával összefüggésbe hozható lett volna.

Hasonló előadást tettek az utasai is, a **4.számú és 5.számú tanú**.

Ugyanebben az időpontban a segédmotor-kerékpárral közlekedő **6.számú tanú** szemből kísérté figyelemmel a történéseket, így azt, hogy a tőle legfeljebb 100 méterre lévő Mercedes változatlan sebességgel behajtott az előtte haladó Peugeot gépkocsiba. Fékcsikorgásról, kürtjelzésről, a féklámpa kigyulladásáról; végső soron a teherautó észlelhető lelassulásáról tehát senki nem tett említést. A néhány másodperccel az ütközés után az „R-Tanú” felvételén láthatóvá váló Mercedes féklámpája nem világított.

Az ütközés következtében a Peugeot személyautó gyárilag rögzített vonókampója átszúrta a Mercedes tehergépkocsi rendszámabláját, majd a ránehezedő súlytól elhajolt. Az **1.számú igazságügyi közlekedési-, gépjármű és műszaki szakértő** utóbb ebből kiindulva végzett számításokat, elemezte az ütközés mechanizmusát.

Közismert tény, hogy a mozgásban lévő gépkocsi eleje - a vízszintes síkhoz mérten - fékezés esetén megereszkedik, annál nagyobb mértékben, mennél erősebb, intenzívebb a sebesség csökkenése. Ezért a keletkezett sérülések elhelyezkedéséből, összehasonlító elemzéssel, következtetést lehet levonni arra is, hogy a hátul haladó gépkocsi vezetője fékezett-e.

**Az 1.számú szakértő** a számításainak alapjául szolgáló vizsgálatot egy Mercedes 230 D típusú, tehát a vádlott által használt Mercedes Sprinter 312D-től némileg eltérő, annál rövidebb megjelenésű tehergépkocsival modellezte. Ez már kezdettől fogva bizonytalanságot jelentett, még akkor is, ha a szakértő a szóban forgó eltérést figyelembe vette.

A modellezéshez használt gépkocsik nyugalmi állapotához viszonyítva a .....-..... jelzésű rendszámablán keletkezett sérülés 17,5 mm-rel mélyebben helyezkedett el. Erre tekintettel foglalt úgy állást az eljáró szakértő, hogy a Mercedes „*elméletileg lehetett enyhén fékezett*”.

Az elsőfokú bíróság mindezt a valamennyi tanú vallomásával ellentétes körülményt egyetlen kritikai észrevétel vagy fenntartás nélkül tényként fogadta el, elmulasztva az ellentétes tartalmú bizonyítékok részletes értékelését. Ezért a másodfokú bíróság

- a felderítetlenség kiküszöbölése érdekében - ismételten meghallgatta az **1.számú szakértőt**.

A szóban forgó kérdés ezzel maradéktalanul tisztázhatóvá vált.

A Peugeot személygépkocsi vonókampójának függőleges irányú elmozdulásából mindössze azt a következtetést lehetett levonni, hogy a Mercedes tehergépkocsi - veszítve a sebességéből - „rábólintott” az előtte haladóra, s a súlyával lenyomta annak hátulját. Ezt a lassulást azonban sokkal inkább az ütközés idézte elő, az a tény, hogy a gyorsabban haladó, nagyobb tömegű gépjármű veszített a mozgási energiájából.

A fentebb hivatkozott mérési eredményen alapuló szakértői álláspont ezen túlmenően - már a megfogalmazásából is következően - meglehetősen bizonytalannak mutatkozott, az csak valószínűsítéseket tartalmazott.

A vizsgálati módszer legnagyobb fogyatékosága abban mutatkozott meg, hogy a vádlott által használt Mercedes legfontosabb statikai ismérveivel mindenben egyező tulajdonságú tehergépkocsi nem állt rendelkezésre. Különösen olyan nem, amelynek a leterheltsége, gumiszereltsége és rugózása azzal - kétséget kizáróan - azonos lett volna.

Azt helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a Be.82.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti mentességi jogával élő **7.számú tanú** vallomását semmilyen vonatkozásban nem lehetett felhasználni. Ezért eljárásjogi szempontból is aggályosnak bizonyult a szakértői vélemény kiegészítése, amikor az újabb mérések és számítások elvégzésére az szolgáltatott okot, hogy az említett személy a Mercedes rakterével kapcsolatosan részleteket tárt a nyomozó hatóság elé.

Tovább bonyolította a helyzetet, hogy a vádbeli cselekmények előtt a Mercedes bal hátsó rugókötegét - laptörés miatt - kicserélték, s ez kissé felemelte annak hátulját. Ez a sajátosság egy másik gépjárműnél már nyilvánvalóan nem volt megfelelően rekonstruálható, ahogyan az is kérdéses, hogy a rakodótér eredeti polcait és az ott tárolt árukat mennyire helyettesíthették azok a személyek, akik a szakértői vizsgálatban közreműködve végül helyet foglaltak annak hátsó részében.

A korábban kialakított szakértői álláspont azonban még ezután sem változott jelentősen, mindössze abban, hogy a nyugalmi helyzethez viszonyított magasságkülönbség mértéke felemelkedett 31,5 mm-re. Ám még ez is messze elmaradt az erőteljesebb fékezés esetén várható 50-80 mm-es különbségtől.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság - a Be.352.§ (3) bekezdése alapján - e körben az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelte a bizonyítékokat, megállapítva azt, hogy a vádlott fékezés nélkül hajtott az előtte haladó Peugeot személyautóba. Abba a gépkocsiba, amely a szemből közlekedő terepjáró elhaladása után azonnal áttért a bal oldali forgalmi sávba, elsőként kezdve meg a Suzuki előzését.

A további - döntően okirati bizonyítékon alapuló - kiegészítés azért vált szükségessé, mert az elsőfokú bíróság a vádlott személyi körülményeit, az **1.számú** és **2.számú sértettekkel** való kapcsolatát, az ügyben jelentőséggel bíró telefonbeszélgetések idejét és tartalmát, a gépkocsi legfontosabb műszaki sajátosságait, valamint az ütközés részleteit és annak helyszínét hiányosan rögzítette. Az ezt meghaladó, az 5. oldal 6. bekezdésében felsorolt KRESZ-rendelkezések megszegésére, illetve a balesetre való utalás mellőzésével kapcsolatos helyesbítés pedig már a másodfokú bíróság (eltérő) jogi álláspontjával állt összefüggésben.

Mindezekkel a tényállás megalapozottá vált, így az - a Be.352.§ (2) bekezdése alapján - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

-----

A cselekmények büntetőjogi megítéléséhez a történések egészét kellett elemezni, végső soron állást foglalva abban a kérdésben, hogy az ütközés véletlenül következett-e be, avagy az a vádlott akaratlagos magatartására vezethető vissza. Ennek megválaszolásakor az ügy távolabbi előzményeiből, az igazságügyi pszichiátriai és pszichológusi szakvélemény ténymegállapításaiból kellett kiindulni.

Mindenekelőtt abból a körülményből, hogy a vádlott - párkapcsolatának a megszűnése után - alkalmazkodási zavarokkal küszködött, viselkedésében a meggondolatlan, türelmetlen és felelőtlen vonások kerültek előtérbe. Olyannyira, hogy a magatartását túlérzékenység, féltékenység és bosszúállás jellemezte, egyenként is olyan személyiségjegyek, amelyek - gyenge önszabályozási képesség mellett - beszűkült érzelmi állapothoz, belátás- és kontroll nélküli cselekményhez vezethettek.

Nyilvánvalóan élethelyzetének a fentiek szerint körülírt feldolgozatlanságával magyarázható az **1.számú sértett** zaklatása, valamint az, hogy e sértettel baráti, majd szerelmi kapcsolatba kerülő **2.számú sértett** gépkocsijának a korábbi megrongálását is többen a vádlott személyéhez kötötték.

Közvetlen, a vádbeli nap történéseit bevezető előzményként a vádlott alkoholfogyasztására szükséges utalni, illetve arra, hogy a kora reggeli órákban ittas állapotban jelent meg a K....., ..... utca ..... szám alatti lakóház előtt, ahol a **2.számú sértett** utcán parkoló gépkocsiját mintegy 70 cm hosszúságban megkarcolta.

Tettenérését követően ugyan eltávozott a helyszínről, de az **1.számú sértettet** szinte azonnal felhívta, vele közel 20 perc leforgása alatt nyolc rövidebb tartamú beszélgetést is lefolytatott. Időközben azonban az indulatossága odáig fokozódott, hogy az édesanyjával is szóváltásba keveredett, majd a K....., ..... utca ..... szám alatti családi házban - szinte magából kivetkőzve - törni, zúzni kezdett, később

pedig azzal fenyegetőzött, hogy a gyermekét külföldre viszi, vagy megöli. Emiatt a hozzátartozói az alig öt esztendőös gyk.3. számú sértett mielőbbi biztonságba helyezése mellett döntöttek.

**Az 1.számú sértett** ez okból jelent meg K.....n, miután a telefonbeszélgetésekből értesült a vádlott viselkedéséről és - nem utolsó sorban - a közös gyermeküket fenyegető veszélyről. Ennek megalapozottságát és közvetlenségét maga is megtapasztalhatta, különösen azt követően, hogy a pizsamában lévő fiát a vádlott nővére menekítette ki a személyautójába. Elindulása azonban még ekkor sem volt zavarmentes.

A vádlott ugyanis felváltva próbálkozott az **1.számú sértett** bántalmazásával, valamint a gépkocsi megrongálásával. A szélvédőre kétszer is követ dobott, a bal hátsó ablakot pedig kézzel törte be, míg a vezetőülésen már helyet foglaló sértettet a hajánál fogva igyekezett kirángatni az utastérből. Ez utóbbiban csak a nővére közbelépése akadályozta meg.

E dulakodás eredménytelensége után a vádlott szinte azonnal a családi vállalkozás számára fenntartott tehergépkocsi volánja mögé ült, és a csukott kertkaput kidöntve az **1.számú** és a **3.számú sértettek** üldözésére indult.

A vádlott magatartását jól jellemezte az a körülmény is, hogy az **1.számú sértett** már ekkor azért kérte a rendőrség segítségét, mert a K.....n hátramaradt családtagok *testi épségét* féltette. Ahogyan kevéssel később - még ugyanebben a segélyhívásban - azt tette félreérthetetlenné, hogy a saját és a fia *életét* érzi veszélyeztetettnek, mivel a vádlott megállíthatatlanul és egyre gyorsabb tempóban közeledett feléjük.

Mindeközben a vádlott a feltartóztatására irányuló felszólításokat is figyelmen kívül hagyta, illetve azzal sem törődött, hogy egy rendőrségi gépkocsi megkülönböztető fény- és hangjelzéseket adva a nyomába eredt.

A mintegy 9 kilométeren keresztül folytatódó, kitartó üldözés lezárásaként következett be az ütközés, amelynek semmiféle műszaki, közlekedésbiztonsági vagy vezetéstechnikai oka nem volt. A Mercedes Sprinter kormány- és fékberendezése még a szakértői vizsgálat időpontjában is üzemképesnek bizonyult, míg az út vonalvezetése, szélessége és az aszfaltozásának kifogástalan állapota minden szempontból biztonságos közlekedést tett lehetővé. Különösen gyér forgalom és reggeli világosság mellett; száraz, csapadékmentes időben.

A Peugeot személygépkocsi árokba csapódásakor a vádlott közömbös maradt, a szemmel láthatóan súlyosan megrongálódott, az aljnövényzetben fejtetőn álló autó utasainak a sorsa iránt egyáltalán nem tanúsított érdeklődést. A következő kereszteződésben balra kanyarodott, majd csak azután állt meg, hogy elvesztette az uralmát a járműve felett és nekicsapódott egy villanyoszlopnak. Az intézkedő

rendőrök előtt azonban még ekkor is életveszélyesen fenyegetőzött, azt ismételve, hogy kioltja a sértettek életét.

A szóban forgó ütközés - ahogyan azt a másodfokú bíróság az **1.számú sértett**, valamint a **3.számú**, **4.számú**, **5.számú** és **6.számú tanúk** vallomásainak az egybevetett értékelésekor már kifejtette - fékezés nélkül következett be. Így arra kizárólag a vádlott túlérzékeny, önérzetében sértett személyisége szolgálhatott magyarázatul, az a tény, hogy az **1.számú** és a **3.számú sértettek** bántalmazásával az indulatait próbálta meg levezetni.

Mindezeket a szempontokat összegezve megállapítható, hogy a vádlott részéről az ütközés akaratlagos volt.

-----

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

A cselekmények minősítése azonban csak az ittas járművezetés vétségére, illetve a folytatólagosan elkövetett rongálás vétségére vonatkozó részében felel meg az anyagi büntető jogszabályoknak. Tévedett ugyanis az elsőfokú bíróság, amikor a tényállás II. és III. pontjaiban megfogalmazott cselekményeket a Btk. XIII. Fejezete szerinti közlekedési bűncselekmények körében látta értékelhetőnek.

A közlekedési bűncselekmények sajátossága az ún. limitált veszélyeztetési szándék; az tehát, hogy az elkövetőt a veszélyhelyzet kialakulásán túlmutató, a minősített esetekben leírt - a balesettel érintett személy testi épségének a megsértésében, vagy az életének az elvesztésében megnyilvánuló - káros eredmény tekintetében kizárólag gondatlanság terhelheti. Amennyiben ennél több, így ha a felismert testi sérülés, vagy halál bekövetkezésének a lehetőségét kívánja, illetve abba belenyugszik: úgy kizárólag személy elleni bűncselekmény megállapításának van helye.

További - a jogi értékelésre is kiható - tévedése volt az elsőfokú bíróságnak, hogy az egyébként szoros tér- és időbeli összefüggésben álló, megszakítatlan cselekmény-sorozatot nem a maga folyamatos egészében, hanem egymástól némileg elkülönítve, részekre tagoltan vizsgálta. Annak ellenére, hogy a vádlott tevékenységét a K....., .....utca ..... szám alatti családi házhoz történő megérkezésétől kezdődően az ütközés befejezéséig semmi nem bontotta meg: mindvégig az élettársi kapcsolatának a megromlása miatt kívánt elégtételt venni.

Ez okból bántalmazta az **1.számú sértettet**, ahogyan a Peugeot gépkocsi szélvédőjének és oldalsó ablakának a megrongálása is nyilvánvalóan azért történt meg, hogy a szóban forgó személy a számonkérés előtt ne tudjon kitérni. Végül az üldözésére is ezért indult, ekkor már olyannyira indulatosan, hogy a korábbinál

lényegesen súlyosabb eredmény bekövetkezésének a lehetőségével is számot vetett.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint nincs helye bűnhalmazat megállapításának, ha a cselekmény ugyanazt az életviszonyt fokozatosan sérti, akár úgy is, hogy előbb csak veszélyezteti, majd - már teljesen kifejlődve - annak tényleges sérelmével jár. Az **1.számú sértett** esetében ez a fokozatosság jól tettenérhető volt, hiszen őt a vádlott a fentebb említett családi ház udvarán a hajánál fogva bántalmazta, kevéssel később azonban már - nagy sebességgel - szándékosan nekihajtott az általa vezetett személygépkocsinak.

Gyk.3. számú sértett vonatkozásában a közlekedés biztonsága elleni büntett törvényi tényállása látszólag megvalósult, amikor a közlekedő, mozgásba lendülő jármű vezetője ellen alkalmazott erőszak őt - mint e gépkocsi utasát - veszélyhelyzetbe hozta. Az ütközés ténye, majd az utóbb elhangzott kijelentések azonban nem hagytak kétséget afelől, hogy a kibontakozó történések az ő testi épsége, illetve élete ellen is irányultak. Az anyagi halmazat tehát ez esetben is csupán látszólagos: e tényállásszerű, közlekedési jellegű magatartás tehát ún. büntetlen előcselekmény.

A vádlott önhibából eredő ittas állapota folytán - figyelemmel a III. számú Büntető Elvi Döntésben kifejtettekre - a cselekményét külső megjelenési alakja, illetve az ezzel kapcsolatos tárgyi körülmények egybevetése alapján kellett értékelni.

Elsősorban abból kiindulva, hogy a közel 2,2 tonna önsúlyú tehergépkocsijával mintegy 98-105 km/h sebességgel hajtott neki az előtte lényegesen lassabban haladó és jóval kisebb tömegű személyautónak. Fékezés nélkül, oly módon, hogy rövid ideig azt még maga előtt is tolt, egészen addig, míg a Peugeot kormányozhatatlanná vált és lesodródott az úttestről.

A vádlott a fenti gépjárművek műszaki sajátosságaival, különösen azok sebességével és méretbeli különbözőségével tisztában volt, ahogyan arról is tudomással bírt, hogy a Peugeot személygépkocsi utasainak - éppen a további tettelegességgel fenyegető, erőszakos fellépése miatt - nem volt idejük a biztonsági öv bekapcsolására.

Ilyen körülmények között - feltételezve az alanyi oldal teljességét - fel kellett ismernie azt, hogy a nagy erejű ütközés szükségszerűen az előtte haladó személyautó irányíthatatlanságához vezet, végső soron ahhoz, hogy az abban helyet foglaló sértettek nekicsapódhatnak az utat szegélyező tereptárgyakhoz. Olyan sebességgel és energiával, amely köztudottan halálos eredménnyel járhat.

A jelen ügyben ez kizárólag a szerencsés véletlen folytán maradt el. Részben annak köszönhetően, hogy a sértettek nem zuhantak ki az utastérből, részben pedig arra visszavezethetően, hogy a tengelye körül két alkalommal is megpördülő gépjárművet végül a sűrű aljnövényzet fogta fel. A vádlott tehát legfeljebb ebben, a

körülmények szerencsés alakulásában bizakodhatott, márpedig a véletlenben való pusztá reménykedés - a következetes ítélkezési gyakorlat szerint - a következményekbe történő belenyugvással, azok elfogadásával azonosítható.

A vádlott eshetőleges szándékára utalt az ütközés után tanúsított közömbössége is, az a tény, hogy megállás nélkül továbbhajtott, nem törődve a sértettekkel.

Mindezekre tekintettel a vádlott helyesen az alábbi bűncselekményeket valósította meg:

- azzal, hogy szeszes italtól befolyásolt állapotban vett részt a közúti járműforgalomban, a Btk.188.§ (1) bekezdésében meghatározott ittas járművezetés vétségét;
- A **2.számú sértett** személygépkocsijának a megkarcolásával, majd a szélvédő és a hátsó ablak megrepesztésével, illetve betörésével a Btk.12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett, a Btk.324.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétségét; míg
- a tényállás II. és III. pontjaiban részletezett cselekményeivel a Btk.166.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés f) és i) pontja szerint minősülő több emberen, tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés bűntettének a Btk.16.§-a szerinti kísérletét.

A fentebb értékelt bűncselekmények során a vádlott felindult állapotban volt, túlérzékenysége gyenge önszabályozáshoz, kontrollálási nehézségekhez vezetett. Mindez azonban a beszámítási képességét nem érintette, az indulatossága pedig sokkal inkább az önhibából eredő ittas állapotával állt összefüggésben. Ezért, valamint a méltányolható ok hiányára figyelemmel az élet elleni bűncselekmény Btk.167.§-a szerinti minősítése szóba sem kerülhetett.

Itt kíván utalni a másodfokú bíróság arra is, hogy a fenti magatartásával a vádlott az előtte szabályosan közlekedő Suzuki utasait közvetlen veszélynek tette ki, így a terhére - anyagi jogi értelemben - e körben lett volna helye közlekedési bűncselekmény megállapításának. Ez azonban már nem képezte a vád tárgyát.

-----

A büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezők ismételt számbavételét és értékelését a bűncselekmények eltérő minősítése tette szükségessé.

A halmazati büntetés alapja - a Btk.12.§ (1) bekezdése, valamint a Btk.85.§ (1) és (3) bekezdése folytán - életfogytig tartó, vagy 10 évtől 17 évet el nem érő tartamú szabadságvesztés.

A vádlott volt már büntetve: visszaesőnek nem tekinthető bűnismétlő. Ezt a terhére kellett értékelni, éppúgy, mint a büntetőeljárás hatálya alatti újabb bűnelkövetést, valamint a kettőt meghaladó bűnhalmazatot, a vagyon elleni bűncselekmény tekintetében a folytatólagosságot, s végül azt, hogy a közeli hozzátartozója

sérelmére megvalósított élet elleni cselekménye két körülménynél fogva is súlyosabban minősült.

Ez utóbbi bűncselekményt ugyanakkor a vádlott eshetőleges szándékkal követte el, s az kísérleti szakban maradt. Ez nyilvánvalóan nyomatékos enyhítő körülmény, még akkor is, ha ún. befejezett magatartású kísérletről van szó, hiszen annak eredményeként a sértettek mindössze nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedtek.

A vádlott beismerő vallomásának a súlya rendkívül csekély. Tettenérték, ezen túlmenően pedig a bűnösségének az elismerése éppen a legsúlyosabb bűncselekményre nem terjedt ki. Ezzel szemben az időmúlást és a sértetti megbocsátást már nagyobb nyomatékkal kellett a javára figyelembe venni.

A vádlott eshetőleges szándékára és az élet elleni bűncselekmény kísérleti jellegére, illetve a sértett megbocsátására tekintettel az irányadó büntetési tétel keretei között kiszabható szabadságvesztés eltúlzottan szigorú, a Btk.37.§-ban megfogalmazott célok annál rövidebb főbüntetéssel is elérhetőek. Ezért a másodfokú bíróság annak tartamát - a Btk.87.§ (2) bekezdés a) pontja alapján, annak teljes kimerítésével - öt évben határozta meg.

A fentebb már hangsúlyozott körülményeknek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának a megállapításakor is döntő fontosságot kellett tulajdonítani, így azt a másodfokú bíróság - a Btk.45.§ (2) bekezdésében írtak szerint - a Btk.42.§ (2) bekezdés b/2. pontjában meghatározottnál eggyel enyhébb fokozatban, börtönben rendelte végrehajtani.

A szándékos bűncselekmények elkövetése folytán a vádlott méltatlanná vált a közügyekben való részvételre, ezért a másodfokú bíróság a Btk.53.§-a alapján - a Btk.55.§ (1) bekezdésében meghatározott keretek között - öt évre eltiltotta azok gyakorlásától.

Következésképpen a súlyosbítást célzó fellebbezés megalapozottnak bizonyult; az enyhítés - a megváltozott minősítésre is figyelemmel - szóba sem jöhetett.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az előállítás alkalmával lefoglalt porszerű anyag szakértői vizsgálatával kapcsolatosan felmerült 14.380 forint megfizetésére a vádlottat kötelezte. E körben ugyanis nem került sor büntetőjogi felelősség megállapítására, ezért a szóban forgó összeget a Be.339.§ (1) bekezdése alapján az államnak kell viselnie.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletét a bűncselekmények minősítésére, a büntetőjogi jogkövetkezményekre és a bűnügyi költségre vonatkozó részében megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezéseket pedig - mivel törvényesek voltak - a Be.371.§ (1) bekezdése szerint helybenhagyta, azzal a pontosítással, hogy az előzetes fogvatartásban töltött időt a 2007. évi szeptember hó 10. napjáig kell beszámítani.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

A vádlottal szemben fennállnak az összbüntetésbe foglalásnak a Btk.92.§ (1) bekezdésében meghatározott feltételei, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot e különleges eljárás lefolytatására hívta fel.

P é c s, 2008. május 9.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Somogy Megyei Bíróság B.122/2007/24. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.220/2007/14. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2008. évi május hó 9. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.  
a tanács elnöke